

This project is funded by
the European Union

precious

Materiale Trajnimi

Aktiviteti nr: 2.1

Pako Pune nr.: 2

This project is funded by
the European Union

precious

Partnerët

KMOP – Greqia | www.kmop.org

CID – Maqedonia e Veriut | cid.mk

Autori

KMOP, Greece

This project is funded by
the European Union

precious

Përmbajtja

Module 1: Understanding Extremism: Basics of Violent Extremism, Its Impacts, and Drivers

3

Activities:

6

This project is funded by
the European Union

precyous

Moduli 1: Kuptimi i Ekstremizmit: Bazat e Ekstremizmit të Dhunshëm, Ndikimet dhe Shtytësit e Tij

Ky modul trajnimi synon të ofrojë një kuptim themelor të ekstremizmit të dhunshëm, duke përfshirë përkufizimin e tij, faktorët që kontribuojnë në shfaqjen e tij, ndikimet tek individët dhe shoqëritë, si dhe mënyrën për të identifikuar shtytësit e tij.

Përshkrimi i Modulit

Moduli i trajnimit "Kuptimi i Ekstremizmit: Bazat e Ekstremizmit të Dhunshëm, Ndikimet dhe Shtytësit" u ofron pjesëmarrësve një kuptim themelor të ekstremizmit të dhunshëm, duke u përqendruar në përkufizimin, shkaqet, ndikimet dhe faktorët që kontribuojnë në shfaqjen e tij. Moduli fillon duke sqaruar se çfarë është ekstremizmi i dhunshëm dhe si ndryshon ai nga format e tjera të ideologjive radikale. Ai thekson rolin e dhunës në arritjen e objektivave ideologjike, politike apo fetare dhe eksploron gamën e faktorëve socialë, politikë, ekonomikë dhe psikologjikë që mund t'i shtyjnë individët të përqafojnë ekstremizmin e dhunshëm. Këta faktorë përfshijnë ndjenjat e përjashtimit, diskriminimit, përjashtimit politik apo ekspozimit ndaj narrativave ekstremiste.

Përveç shpjegimit të shkaqeve të ekstremizmit të dhunshëm, moduli vë në pah ndikimet e tij të gjera mbi individët, komunitetet dhe shoqëritë. Këto ndikime përfshijnë jo vetëm dëmtimet fizike dhe traumën psikologjike, por edhe pasoja më të gjera si fragmentimi social, paqëndrueshmëria politike dhe kërcënimet ndaj sigurisë kombëtare dhe globale. Kuptimi i këtyre dinamikave është thelbësor për identifikimin e shtytësve të ekstremizmit, siç janë proceset e radikalizimit, pakënaqësitë personale dhe ndikimi i rrjeteve ekstremiste. Në fund, moduli i trajnimit synon t'i pajisë pjesëmarrësit me mjetet për të njohur shenjat e ekstremizmit të dhunshëm, për të kuptuar shkaqet rrënjësore të tij dhe për të kuptuar pasojat e tij më të gjera, duke nxitur zhvillimin e strategjive efektive për parandalimin dhe ndërhyrjen.

This project is funded by
the European Union

precious

Qëllimi

Qëllimi i modulit "Kuptimi i Ekstremizmit: Bazat e Ekstremizmit të Dhunshëm, Ndikimet dhe Shtytësit" është t'u ofrojë pjesëmarrësve një bazë të gjithanshme për të kuptuar ekstremizmin e dhunshëm, duke përfshirë shkaqet, ndikimet dhe shtytësit kryesorë të tij. Moduli synon të pajisë individët me njohuri për të identifikuar shenjat e ekstremizmit të dhunshëm, për të njohur faktorët që kontribuojnë në shfaqjen e tij dhe për të kuptuar efektet e tij mbi individët, komunitetet dhe shoqëritë. Në fund, qëllimi është të nxitet ndërgjegjësimi dhe kuptimi i ekstremizmit të dhunshëm, në mënyrë që të informohen strategjitë efektive për parandalim dhe ndërhyrje, duke kontribuar në përpjekjet për të frenuar përhapjen e tij dhe për të zbutur pasojat e tij të dëmshme.

Rezultatet e mësimi

Njohuri:

- Pjesëmarrësit do të fitojnë një kuptim të qartë të përkufizimit të ekstremizmit të dhunshëm dhe mënyrës se si ai ndryshon nga ideologjitë e tjera radikale.
- Ata do të mësojnë rreth faktorëve të ndryshëm që kontribuojnë në shfaqjen e ekstremizmit të dhunshëm, përfshirë shtytësit socio-ekonomikë, politikë dhe psikologjikë.
- Pjesëmarrësit do të kuptojnë ndikimet e gjera të ekstremizmit të dhunshëm mbi individët, komunitetet dhe shoqëritë, si në nivel lokal ashtu edhe global.
- Ata do të fitojnë njohuri mbi procesin e radikalizimit dhe mënyrën se si ideologjitë ekstremiste mund të përhapen përmes individëve dhe komuniteteve.

Aftësi:

- Pjesëmarrësit do të zhvillojnë aftësinë për të identifikuar shenjat dhe treguesit e ekstremizmit të dhunshëm te individët apo komunitetet.

This project is funded by
the European Union

precyous

	• Ata do të përmirësojnë aftësitë e tyre në vlerësimin e shtytësve dhe shkaqeve rrënjësore të ekstremizmit të dhunshëm dhe në kuptimin e kontekstit më të gjerë shoqëror. • Pjesëmarrësit do të fitojnë aftësi në hartimin dhe zbatimin e strategjive për parandalimin e ekstremizmit të dhunshëm dhe mbështetjen e përpjekjeve për ndërhyrje. Qëndrime: • Pjesëmarrësit do të kultivojnë një qëndrim proaktiv ndaj parandalimit dhe adresimit të ekstremizmit të dhunshëm brenda komuniteteve dhe organizatave të tyre. • Ata do të zhvillojnë një kuptim më empatik ndaj individëve në rrezik të radikalizimit, duke promovuar një qasje më mbështetëse dhe gjithëpërfshirëse ndaj ndërhyrjes. • Moduli inkurajon pjesëmarrësit të përvetësojnë një mendësi bashkëpunuese, duke nxitur bashkëpunimin ndërmjet sektorëve dhe komuniteteve të ndryshme për të kundërshtuar në mënyrë efektive ekstremizmin e dhunshëm.
Teoria	The theory behind the "Understanding Extremism: Basics of Violent Extremism, Its Impacts, and Drivers" module draws from several key frameworks that explain the emergence and dynamics of violent extremism. One central concept is Radicalization Theory, which describes how individuals or groups move toward extremist ideologies and violence. Radicalization is often a gradual process shaped by a combination of personal grievances, ideological exposure, and social influences. Over time, individuals may shift from more moderate beliefs to adopting extreme views, with violence seen as a legitimate means of achieving their goals. This process is frequently influenced by social networks, peer groups, and media that reinforce extremist messages.

This project is funded by
the European Union

precious

Referencat	Njerëzit shpesh e marrin identitetin e tyre nga grupet shoqërore të cilave u përkasin, dhe në rastet e ekstremizmit të dhunshëm, ata mund të përvetësojnë ideologji ekstreme për të forcuar lidhjen e tyre me një grup. Kur individët ndihen të marginalizuar apo të kërcënuar, ata mund të angazhohen në veprime të dhunshme për të mbrojtur apo promovuar identitetin e grupit të tyre, duke i parë të tjerët si armiq apo kërcënime. Kjo teori ndihmon në shpjegimin e arsyes pse individët mund të përdorin dhunën nga besnikëria ndaj grupit apo dëshira për të mbrojtur interesat e perceptuara të tij. Faktorë si varfëria, diskriminimi apo mungesa e mundësive mund të krijojnë një ndjenjë privimi, e cila mund t'i shtyjë individët drejt ideologjive ekstremiste si një mënyrë për të shprehur zemërimin. Ekstremizmi i dhunshëm, në këtë kontekst, bëhet një mënyrë për të shprehur frustrimin dhe për të kërkuar hakmarrje për padrejtësitë e perceptuara. UNESCO, <i>Preventing violent extremism through education: a guide for policy-makers</i>, https://bit.ly/3dMNwt0 https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/publications/Discussion%20Paper%20-%20Preventing%20Violent%20Extremism%20by%20Promoting%20Inclusive%20%20Development.pdf https://digitalcommons.usf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1139&context=jss
-------------------	---

Aktivitetet:

Aktiviteti 1

Hyrje në Ekstremizmin e Dhunshëm

This project is funded by
the European Union

precyous

	Tipi Aktivitetit	Ligjëratë Frontal
	Zgjatja	60 minuta
	Metodat e mesimit	Brainstorming; prezantim
	Burimet e Nevojshme	Tabelë e bardhë ose fletë vizatimi; Projektor dhe ekran; Prezantim në PowerPoint; Fletë informuese – slajde me përkufizime (opsionale)
	Rezultatet e mësimit	Participants should be able to: - Explain what violent extremism is, including how it relates to radical ideologies and the use of violence to achieve political, religious, or ideological objectives. - Differentiate between "extremism" (the adoption of extreme views or beliefs) and "violent extremism" (when those extreme views lead to the use of violence). Recognize key terms related to violent extremism, such as radicalization, terrorism, and ideology, and understand their relevance in the context of violent extremism
	Përshkrimi i aktivitetit	Lehtësuesi do të fillojë duke u drejtuar pjesëmarrësve me dy pyetje: Kur dëgjoni termin 'ekstremizëm i dhunshëm', çfarë ju vjen në mendje? Çfarë fjalësh apo idesh e lidhni zakonisht me ekstremizmin në përgjithësi?

This project is funded by
the European Union

precyous

		Përgjigjet do të shkruhen në tabelë të bardhë ose në fletë vizatimi. Më pas, lehtësuesi do të vazhdojë me paraqitjen e temës së përgjithshme, duke përfshirë: • Çfarë është ekstremizmi i dhunshëm? • Konceptet dhe përkufizimet kryesore • Dallimi midis ekstremizmit dhe ekstremizmit të dhunshëm Pjesëmarrësit do të ftohen të bëjnë pyetje për sqarim dhe të kontribuojnë duke ndarë njohuritë e tyre. Gjatë prezantimit, lehtësuesi do të japë shembuj konkretë nga jeta reale për secilin koncept dhe përkufizim. UNESCO ofron një përkufizim të ekstremizmit dhe ekstremizmit të dhunshëm, duke argumentuar se “ekstremizmi” i referohet qëndrimeve ose sjelljeve që konsiderohen jashtë normës. Ky përkufizim bazë fjalorik thekson natyrën subjektive të këtij termi, i cili mund të marrë kuptime të ndryshme në varësi të asaj se kush e përcakton normën dhe çfarë është e pranueshme ose jo.” Ndërsa ekstremizmi i dhunshëm “i referohet besimeve dhe veprimeve të personave që mbështesin ose përdorin dhunën për të arritur qëllime ideologjike, fetare ose politike.”
	Këshilla për ligjëruesin	Shmangni mbingarkimin e pjesëmarrësve me shumë tekst në slajde. Në vend të kësaj, përdorni pika kyçe dhe shpjegoni ato me gojë. Lejoni pjesëmarrësit të përthithin përmbajtjen pa u ndjerë të ngarkuar me informacion të tepërt. Sigurohuni që të përkufizoni terma si "ekstremizëm", "ekstremizëm i dhunshëm", "radikalizim" dhe "terrorizëm" në gjuhë të thjeshtë dhe të kuptueshme. Shmangni zhargonin apo gjuhën tepër akademike që mund të ngatërrojë pjesëmarrësit. Disa pjesëmarrës mund të kenë përvoja personale të lidhura me ekstremizmin e dhunshëm (p.sh., të mbijetuar, punonjës emergjence apo persona nga komunitete të prekura). Kini kujdes që sesioni të mos shkaktojë emocione negative apo kujtime të pakëndshme.

precious

		Ofroni pjesëmarrësve mundësinë të largohen për pak kohë nëse ndihen të shqetësuar. Për të shmangur mbingarkimin e pjesëmarrësve me shumë informacion njëkohësisht, ndani sesionin në segmente më të vogla dhe bëni pauza për diskutim ose pyetje në mes të tyre.
	Referencat	%20Inclusive%20%20Development.pdf https://www.unodc.org/e4j/en/terrorism/module-2/key-issues/radicalization-violent-extremism.html
	Aftësitë e Lidhura	Sesioni ndihmon pjesëmarrësit të reflektojnë mbi mënyrat për të parandaluar ose kundërshtuar ekstremizmin e dhunshëm duke njohur shenjat e hershme të radikalizimit dhe duke kuptuar faktorët që i shtyjne individët të përvetësojnë ideologji ekstreme. Kuptimi i kontekstit global të ekstremizmit të dhunshëm ndihmon pjesëmarrësit të zhvillojnë një ndërgjegjësim dhe ndjeshmëri më të gjerë kulturore, veçanërisht në lidhje me mënyrën se si shoqëri të ndryshme e perceptojnë ekstremizmin dhe sjelljen e dhunshme.

Activiteti 2		
Ndikimet e Ekstremizmit të Dhunshëm & Shtytësit e Ekstremizmit të Dhunshëm		
	Tipi Aktivitetit	Ligjëratë frontale, diskutim
	Zgjatja	90 min

This project is funded by
the European Union

precyous

	Metodat e mesimit	Prezantim
	Burimet e Nevojshme	Projektor dhe ekran; Prezantim në PowerPoint; Fletë informuese – slajde me përkufizime (opsionale)
	Rezultatet e mësimit	Pjesëmarrësit duhet të jenë në gjendje të: • Kuptojnë ndikimet e ekstremizmit të dhunshëm, duke rritur ndërgjegjësimin dhe duke reflektuar mbi ndikimet në komunitetin e tyre. • Njohin shtytësit e ekstremizmit të dhunshëm.
	Përshkrimi i aktivitetit	Pjesa 1 – Ndikimet e Ekstremizmit të Dhunshëm (30 minuta) Lehtësuesi do të prezantojë ndikime të ndryshme: ndikimet shoqërore, politike, ekonomike dhe psikologjike, duke dhënë shembuj konkretë. Pas prezantimit do të zhvillohet një diskutim i hapur, duke inkurajuar pjesëmarrësit të flasnin për ndikimet lokale të ekstremizmit të dhunshëm. Pjesa 2 – Shtytësit e Ekstremizmit të Dhunshëm (30 minuta) Lehtësuesi do të prezantojë shtytës të mundshëm të ekstremizmit të dhunshëm, duke u fokusuar në: • Interpretimet e teksteve fetare që justifikojnë dhunën ndaj armiqve të perceptuar. • Ideologjitë politike që mohojnë rendin politik ekzistues dhe avokojnë për përmbyse apo revolucion të dhunshëm. • Besimet në epërsinë e një grupi etnik apo kombëtar. • Mungesa e mundësive ekonomike që e bën ideologjinë ekstremiste të duket si një zgjidhje për përjashtimin social apo varfërinë. • Nivelet e ulëta të arsimit ose mungesa e qasjes në arsim cilësor.

This project is funded by
the European Union

precyous

		• Perceptimet për padrejtësi shoqërore ose trajtim të pabarabartë. • Regjimet autoritare ose mungesa e lirive politike. • Ndjenja e marginalizimit apo përjashtimit nga shoqëria kryesore. • Trauma personale, si humbja e një të afërmi, ndjenja të padrejtësisë, tradhtisë apo poshtërimit. • Deep fake të krijuara nga inteligjenca artificiale që përdoren për propagandë. • Çështje të shëndetit mendor si depresioni, ankthi ose çrregullimet e personalitetit që mund ta bëjnë individin më të ndjeshëm ndaj ideologjive ekstremiste. Pjesa 3 – Diskutim i hapur (30 minuta) Lehtësuesi do të shtrojë pyetje të lidhura me temën e trajtuar, dhe pjesëmarrësit do të inkurajohen të flasin për komunitetet e tyre dhe përvojat personale. • Cilat janë shtytësit e ekstremizmit të dhunshëm në vendin tuaj? • Çfarë mund të bëjmë? • Cilat janë hapat e menjëhershëm që duhet të ndërmerren qeveria, shoqëria civile, shkollat, etj.? • Si ndikon YouTube apo TikTok në përhapjen e ideologjive ekstremiste? • Çfarë roli luan dezinformimi në nxitjen e ekstremizmit të dhunshëm?
	Këshilla për ligjëruesin	Ndani shembuj konkretë nga jeta reale të komuniteteve ose vendeve që kanë përjetuar ndikimet e ekstremizmit të dhunshëm dhe çfarë është bërë për të adresuar si pasojat ashtu edhe shtytësit e tij. Lehtësuesi duhet të udhëheqë pjesëmarrësit drejt një këndvështrimi që i sheh individët që i bashkohen grupeve ekstremiste si persona që mund të jenë formësuar nga mjedisi i tyre, përvojat personale dhe rrethanat në të cilat jetojnë. Theksoni se shkaqet dhe ndikimet e ekstremizmit të dhunshëm ndryshojnë në varësi të kontekstit – p.sh. zona rurale krahasuar me ato urbane, ose në rrethana të ndryshme fetare apo kulturore.

This project is funded by
the European Union

precious

		Kujdesuni për dallimet kulturore dhe rajonale gjatë diskutimit mbi shkaqet e ekstremizmit dhe mënyrat për t'iu përgjigjur atij. Respektoni vlerat dhe perspektivat lokale, sidomos kur punoni me grupe ndërkulturore. Theksoni rëndësinë e veprimit kolektiv, qëndrueshmërisë dhe rolit që kanë individët dhe komunitetet në ndërtimin e paqes dhe parandalimin e radikalizimit.
	Referencat	https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/publications/Discussion%20Paper%20-%20Preventing%20Violent%20Extremism%20by%20Promoting%20Inclusive%20%20Development.pdf https://digitalcommons.usf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1139&context=jss
	Aftësitë e Lidhura	

Activiteti 3

Case Studies and Real-Life Examples

	Tipi Aktivitetit	Punë në grup, diskutim
--	------------------	------------------------

This project is funded by
the European Union

precious

	Zgjatja	90 min
	Metodat e Mesimit	Prezantim
	Burimet e nevojshme	Studime rastesh dhe pyetje
	Rezultatet e mësimit	Pjesëmarrësit duhet të jenë në gjendje të: • Njohin më shumë shembuj globalë dhe lokalë të ekstremizmit të dhunshëm • Kuptojnë më mirë tendencat dhe modelet në procesin e radikalizimit
	Përshkrimi i aktivitetit	Pjesa 1: Punë në grup (1 orë) Lehtësuesi i ndan pjesëmarrësit në grupe të vogla dhe u jep atyre detyrë të analizojnë studime rastesh mbi forma të ndryshme të ekstremizmit, të përgatitura paraprakisht, duke ofruar shembuj konkretë nga jeta reale për secilin koncept dhe përkufizim. Lehtësuesi inkurajohet të ndajë shembuj globalë: • Studimi i rastit 1: Grupi të udhëhequr nga faktorë ideologjikë dhe politikë, përfshirë dëshirën për të krijuar një "kalifat" dhe për të kundërshtuar ndikimin perëndimor. • Studimi i rastit 2: Grupi si Fronti Kombëtar në Francë dhe lëvizje të tjera neo-fashiste që janë nxitur nga ndjenja anti-emigrantësh, paqëndrueshmëri ekonomike dhe kërcënime të perceptuara ndaj identitetit kombëtar.

This project is funded by
the European Union

precious

		• Studimi i rastit 3: Boko Haram në Nigeri u shfaq si rezultat i një kombinimi të varfërisë, korrupsionit, dështimit politik dhe një ideologjie fetare të shtrembëruar. Çdo studim rasti do të shoqërohet me disa pyetje që do të udhëheqin diskutimin gjatë punës në grup. Lehtësuesi do të caktojë një drejtues grupi dhe një mbajtës shënimesh për secilin grup. Pjesa 2: Prezantimi i punës në grup (30 minuta) Pjesëmarrësit do të prezantojnë dhe ndajnë në mënyrë plenare njohuritë dhe mësimet e nxjerra gjatë punës në grup dhe prezantimit.
	Këshilla për ligjëruesin	Sigurohuni që të gjithë pjesëmarrësit ta kuptojnë qëllimin e punës në grup. Jini specifike për atë që pritët të arrihet nga grupi deri në fund të aktivitetit. Inkurajoni anëtarët të shprehin perspektiva alternative dhe të eksplorojnë këndvështrime të ndryshme. Krijoni një mjedis ku mosmarrëveshjet gjatë punës në grup shihen si pjesë e procesit dhe të trajtohen me respekt.
	Referenca	https://www.diplomatie.gouv.fr/IMG/pdf/information_manipulation_rvb_cle838736.pdf https://www.gov.uk/government/publications/the-prevent-duty-safeguarding-learners-vulnerable-to-radicalisation/case-studies
	Aftësitë e lidhura	

precious

Aktiviteti 4		
Diskutim dhe reflektim		
	Tipi Aktivitetit	Diskutim i hapur
	Zgjatja	30 min
	Metodat e mesimit	Diskutim
	Burimet e Nevojshme	Fletë vizatimi ose tabelë e bardhë
	Rezultatet e mësimit	Participants should be able to: - Facilitated group discussion on the factors contributing to violent extremism. Reflection on personal experiences or perceptions of extremism.
	Përshkrimi i aktivitetit	Prompt questions: What do you believe are the most significant drivers of violent extremism in your community or country? How can local leaders or communities work to address these drivers? -What role can individuals play in preventing radicalization? Reflection Activity:

This project is funded by
the European Union

precyou

		Ask participants to write a short reflection on how they view the relationship between extremism and the social, political, and economic factors in their own lives.
	Këshilla për ligjëruesin	Briefly review the goals and key points of the training. Ask participants to reflect on what they have learned. Encourage participants to share their own takeaways. Consider asking the following questions: - What new ideas or strategies will you apply moving forward? - What challenges do you anticipate in implementing what you've learned? How has your perspective shifted as a result of today's session?
	Referenca	n/a
	Aftësitë lidhura	

This project is funded by
the European Union

precyous

precyous.mk

Përmbajtja e kësaj publikimi përfaqëson vetëm pikëpamjet e autorit dhe është përgjegjësi e tij e vetme. Komisioni Evropian nuk mban asnjë përgjegjësi për përdorimin që mund t'i bëhet informacionit që përmban.

